

פרשת ויחי

היום, יום ו', עשרה בטבת – יום הקדיש הכללי. אנו מביאים כאן קטע מתוך נאום

הנשיא עזר ויצמן ברייכסטג הגרמני, 1996:

הזיכרון מצמצם את המרחקים. מאתיים דורות עברו מראשית תולדות עמי, והם דומים בעיניי כימים אחדים. רק מאתיים דורות עברו מאז קם אדם ושמו אברהם ועזב את ארצו ואת מולדתו והלך אל הארץ שהיום היא ארצי. רק מאתיים דורות עברו מיום שקנה אברה את מערת המכפלה בעיר חברון ועד הסכסוכים הרצחניים המתרחשים בה בדורי. רק מאה וחמישים דורות עברו מעמוד האש של יציאת מצרים ועד עמודי העשן של השואה ואני, שנולדתי מזרעו של אברהם ובארצו של אברהם- הייתי בכולם. הייתי עבד במצרים, וקיבלתי את התורה בהר סיני, ויחד עם יהושע ואלהו עברתי את נהר הירדן, נכנסתי לירושלים עם דוד, וגליתי ממנה עם צדקיהו, ולא שכחתי אותה על נהרות בבל, ובשוב ה' את שיבת ציון חלמתי בין בוני חומתה. לחמתי ברומאים וגורשתי מספרד, והועליתי על המוקד במגנצא, היא מיינץ, ולמדתי תורה בתימן, ושכלתי את משפחתי בקישינב, ונשרפתי בטרבלינקה ומרדתי בוורשה ועליתי לארץ ישראל, היא ארצי שממנה גליתי ובה נולדתי וממנה אני בא ואליה אשוב... וכשם שאנחנו נתבעים, בכוחו של הזיכרון, להשתתף בכל יום ובכל אירוע של עברנו, כך אנחנו נתבעים, בכוחה של התקווה, להתבונן לכל יום ויום של עתידנו... נע ונד אנוכי. בתרמיל הזיכרונות על כתפי ובמקל תקוותי בידי אני ניצב בצומת הזמנים הגדול של סוף המאה העשרים. יודע אני מהיכן אני בא, ומתוך תקווה וחרדה אני מבקש לדעת לאן אני הולך.

פורסם בידיעות אחרונות, 16/1/1996, כ"ד בטבת תשנ"ו. (מתוך אתר "מדרשת")

שעור פרשת שבוע: זאב קינן (קויפמן)

**שבת
שלום**

י מ י ה ח ו ל		ש ב ת	
5.43	זמן תפילין /טלית	16.19	הדלקת נרות
9.07	סוף זמן ק"ש	15.30	מנחה א' 14.00 ב' 15.30
16.42←16.40	שקיעה		ערבית (אין שיעור בגלל הצום)
12.45	מנחה א' (בחז"א)	6.45	שחרית א'
		8.30	שחרית ב'
16.30	מנחה וערבית	11.30	קידוש
17.01	צאת הכוכבים	16.15, 13.30, 12.30	מנחה
20.10	ערבית	16.45	לימוד 'דור לדור'
7.30	שחרית נוער	17.17	צאת השבת

מדוע לא רצה יעקב להקבר במצרים?

כאשר חש יעקב כי קרבו ימיו והוא עומד להסתלק לבית עולמו, הוא קורא לבנו יוסף (הבן שיש בידו היכולת לבצע), ומבקש ממנו שלא לקבור אותו במצרים, אלא שיעלו את עצמותיו ויביאום לקבורה בארץ ישראל. יעקב איננו מנמק את בקשתו זו, אך חז"ל נתנו כמה וכמה נימוקים לבקשתו של יעקב (חלקם מובאים ברש"י בפרשתנו פרק מ"ז פסי כ"ט, על פי דברי חז"ל במדרש רבה ויחי פרשה צ"ו, ה). אתמקד באחת מהסיבות שנתנו חז"ל, הנראית לי רלוונטית גם לימינו אנו.

מפני מה בקש יעקב אבינו שלא יקבר במצרים? שלא יעשו אותו עבודת כוכבים, שכשם שנפרעין מן העובד כך נפרעין מן הנעבד, דכתיב (שמות יב): 'ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים'.

חז"ל רואים שבקשתו של יעקב שלא להקבר במצרים נובעת מהחשש שמא יהפכו מצרים את יעקב לסוג של אלוהות. נראה שלחשש זה יש יסוד סביר בפשט הכתובים ובדברי חז"ל. יעקב אכן היה דמות מיוחדת לא רק בעיני משפחתו אלא גם בעיני המצרים כולם, שהרי כאשר הוא יורד למצרים הוא נפגש גם עם פרעה, ביוזמתו של יוסף. מפגש זה מסתיים בברכה שמברך יעקב את פרעה. ניתן לומר שזו ברכת שלום טרוויאלית, אך נראה שחז"ל ראו בכך ברכה של אדם מיוחד, וכך מובא ברש"י (מ"ז, י):

ומה ברכה ברכו? שיעלה נילוס לרגליו. לפי שאין ארץ מצרים שותה מי גשמים אלא נילוס עולה ומשקה, ומברכתו של יעקב ואילך היה פרעה בא [עומד] על נילוס והוא עולה לקראתו ומשקה את הארץ.

נוסיף לכך את דברי חז"ל, שעולה גם הוא מפשטי המקראות בסוף פרשת ויגש, ששנות הרעב פסקו עם הגעתו של יעקב למצרים (ראו רש"י על פרק מ"ז, פסוק י"ט), והרי לנו מתכון מסוכן להפיכתו של יעקב לסוג של עבודה זרה לאחר מותו.

האם רק המצרים חשודים בהפיכת המת – הצדיק לעבודה זרה, או שמא גם אנו עלולים להיכשל בכך? לקראת סופה, מספרת לנו התורה על פטירתו של משה רבינו, גדול הנביאים, ועל קבורתו (דברים ל"ד, ו): 'וַיִּקְבְּרֵ אֹתוֹ בְּגִי בְּאֶרֶץ מִזְרָאֵל מִן הַבְּרָאָה וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה'. ברצוני להציע, שגם כאן מעלימה התורה במפורש את מקום קבורתו של משה על מנת שלא ייהפך למקום המוני של תפילה וסגידה לצדיק. החשש הגדול להפיכתו לאל קיים דוקא אצל משה, עליו מעידה התורה: 'לֹא כִהְיֶה עֵינֵינוּ וְלֹא נֶס לַחַי... וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדַעוּ ה' פְּנִים אֶל פְּנִים' (שם, ז-י).

עקרון זה באמונתנו, כי לא אל המתים יש לנו לפנות בתפילה ובקשה אלא למלך ממית ומחיה, בא לידי ביטוי גם בעולמה של הלכה. כך פסק ר' יהודה אשכנזי ('באר היטב', שו"ע או"ח, סי' תקפ"א, סי"ק י"ז) בשם המהרי"ל: והמתפלל על קברי צדיקים אל ישים מגמתו נגד המתים אך יבקש מה' יתברך שיתן עליו רחמים בזכות הצדיקים שוכני עפר.

ביכולתנו לפנות בצורה ישירה להקב"ה. בזכרם של אבותינו והצדיקים ניתן להעזר כדי לעורר זכות אבות וכדי לעורר אותנו לתפילה, בתקווה שיקבל ברחמים וברצון את תפילתנו.

הרב ארי סו

נסע האופניים לאילת

כמיטב המסורת גם השנה יצאו נערי ונערות כיתה י"ב של סעד למסע האופניים לאילת. מסע האופניים משלב בתוכו אתגר וקושי יחד עם כייף והנאה, וללא כל ספק חוויה המגבשת ומלכדת את הקבוצה. החבר'ה גילו אחריות בארגון חלק נכבד מהטיול, הפגינו רעות ברכיבה המשותפת, ובעזרה אחד לשני במקומות הקשים וברגעי המשבר, והראו לנו שוב איזה חבורה צעירה ונהדרת גדלה כאן בתוכנו. יצאנו ביום ראשון, נר רביעי של חנוכה לרכיבה ממצפה רמון לכיוון אילת. הרכיבה ארכה שלושה ימים. בלילה הראשון ישנו בחאן בארות השוכן במכתש רמון, ובלילה השני התארחנו בקיבוץ נאות סמדר- שם החבר'ה אף השתתפו בגיוסים למיון ולסידור צמחי התה הגדלים בקיבוץ. כך ברכיבה בין נופים עוצרי נשימה, דרך עליות קשות וארוכות, כאשר האדרנלין זורם בדם הגענו לאילת! תחושה של סיפוק אדיר!.. להגיע אל הים האדום להיכנס למים הצלולים, ולנשום.. דבר נוסף וחשוב לפני סיכום, הרבה טלפונים נעשו (ופרוטקציות הופעלו) על מנת שהמסע הזה ייצא לדרכו, מאוד לא פשוט להוציא טיול מורכב, במיוחד לא בעידן ההפרטה, ולא רק מסיבות תקציביות. אנו מאוד מקווים שטיול זה ימשיך לצאת לפועל גם בשנים הבאות, הרווח החינוכי והחברתי מטיול זה עצום. ברצוננו להודות לנטע קראוס ורונון זינר על הליווי הצמוד.. לסייפן על שהעמידו לרשותנו את הטנדר, למויטלה על השימוש בעגלה, לקיבוץ נאות סמדר ששוב אירח אותנו בצורה כה נעימה. ולכל מי שעזר לנו מאחורי הקלעים- בייעוץ, בתמיכה ובהנעת הגלגלים. וכמובן תודה ענקית לענת אש, בלעדייך זה לא היה קורה.. הידד לרוכבים!

יצא עהט ודני לאריא

לציבור הנשים,

כמידי שנה, עם סיומה של הקריאה בספר בראשית, נפגש גם השבת, פר' "ויחי", לקריאה בתורה ותפילה משותפת.

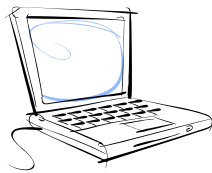
הנדך מוזמנת בשבת הקרובה (יא טבת תשע"א, 18.12.10) להצטרף לקבוצת התפילה שלנו! לשמיעת קריאת התורה, ההפטרה ותפילת מוסף!

נפגש במועדונית בשעה 9.15 !

חימום מובטח ! שבת שלום !

להתראות, הצוות המארגן

לעליות ו"מי שברך" ושאר בקשות - אנא טלפני לשרה עברון, מיכל אחיטוב, או גילי זיוון

צדיף להשתהות מלרוץ לצוק...

"אני פונה אליכם בצורה אישית מתוך הכרותי האישית עם ה'אסון בכרמלי" – כך נפתח מייל שהופץ (וודאי מתוך כוונה טובה) בתחילת שבוע שעבר, והגיע למחשב שלי מכיוונים שונים. מייל זה גם פורסם בעלון של שבת שעברה (גם שם וודאי מתוך כוונה טובה).

אני מבקש לנצל הזדמנות זאת ולהתייחס במספר מילים לתופעת הפצת המיילים ובהם בקשות שונות.

- א. אדם ששולח מייל יודע מה הוא התחיל, אך לא יודע איך ומתי זה יסתיים. מכתבים כאלה מופצים מאחד להרבה, וכן הלאה, ופעמים רבות לא גומרים להסתובב... לכן, אם אתם מתחילים בהפצת מכתב, כדאי לכתוב בראשו את תאריך שליחתו.
- ב. יש מיילים רבים המופצים מתוך מטרת רעות (להפיץ וירוסים וכדומה) ולכן כדאי מייד למחוק אותם, ולא להפיצם. (מדובר במיילים בנושא תרומת דם מסוג נדיר וכדומה).
- ג. משתי הסיבות הנ"ל, כדאי לבדוק אם המייל נכון ורלבנטי, לפני שממשיכים להפיץ אותו (ניתן לבדוק למשל באתר "לא רלבנטי" ובדרכים נוספות). לענ"ד עדיף לא להפיץ מייל, מאשר להפיץ מייל לא בדוק (אלא אם אתם מכירים וסומכים על הכותב ששלח אותו).
- ד. לגבי המייל הנ"ל שביקש תרומות לימין אורד – כשאתי הראתה לי אותו בתחילת שבוע שעבר, בקשתי ממנה שלא תעשה כלום בינתיים, ותיתן לי לברר. היה נראה לי לא סביר שבמצב שנוצר, זה מה שהם ירצו (בכל זאת אנחנו במדינה מסודרת, שוודאי תדאג לניזוקים מהאסון, יש ודאי ביטוח, יש משרד החינוך שאחראי על כפרי נוער ועוד). יצרתי קשר עם מכר שעובד במקום, והוא הבטיח לי שיבדוק למחרת בישיבת הנהלה של הכפר. למחרת קיבלתי תשובה, שאין צורך בתרומות, ואם מישהו מעוניין לתרום כסף לכפר, הוא יכול להעבירו לחשבון הבנק שלהם. מסקנה – אין סיבה להפיץ את המייל הנ"ל!

לסיכום – אני מציע ומבקש מכולם – חישבו פעמיים לפני שאתם עושים "העבר" למייל שקיבלתם, גם אם הוא נראה לכם במבט ראשון, ממש חשוב. תודה!

יחזקאל א'א

חלק ג' ואחרון בנושא חנוכיית השער:

" שאו ציונה נס ודגל" – תוספת בעקבות השבוע שעבר :

כבר יותר מעשרים וחמש שנים, תולה אורי יערי את הדגלים בכניסה לקבוץ (מעל לחנוכיה), בסייפן, ובתורן הראשי של הקבוץ. גם בימים של אסון חו"ח, דואג אורי לתליית הדגל ולהורדתו לחצי התורן. כך שאין כרגע צורך במתנדבים לנושא הדגל. אורי הוא גם האיש שמפעיל באופן קבוע את המניטו, על מנת שבניה יוכל להתקין ולהשמיש את החנוכיה שיצרו רמי ונחמן ז"ל.

לא אצלנות פשט היהדות

שוב אנחנו מוצפים בנחשולים של גזענות בשם התורה. האש של השנאה והפחד שורפת ומכלה את הקיום השברירי שלנו בארץ. חמישים רבנים קראו השבוע להחרים ולנדות את מי שיעז למכור או להשכיר דירה לערבים. כך נראים היום פניה של תורת ישראל, פנים רעות, פנים מזיקות. עוד לא התאוששנו מהשריפה בכרמל, והנה מובערת האש מחדש. גם את האשמה בשריפה ההיא ייחסו לנו, אנו אשמים בחילול שבת ולכן מגיעה לנו השריפה, אנו אשמים במסירת חלקים מארץ ישראל ולכן תבער בנו הבעירה.

כל כך הרבה רוע יוצא מפיהם של המתיימרים לייצג את התורה שעליה אומרים שדרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. והלא התורה היא זו שמזכירה לנו עשרות פעמים שגם אנחנו היינו גרים, נכרים ועבדים, ושזכרון זה מחייב אותנו להתנהגות מוסרית, אנושית ואוהבת לכל אדם. נדמה שאת הבשורה היקרה הזו נוטים רבים מרבני ישראל לשכוח ולהשכיח.

צריך לזכור, הגזענות הדתית לה אנו נחשפים מדי יום היא חלק מן המאבק העיקש נגד ערכים אנושיים ואהבת אדם באשר הוא אדם, מאבק שמטרתו לבודד את היהודים ואת היהדות ע"י ניכור ושנאה מן העולם כולו. היא מונעת מחרדה ומחולשה, היא נובעת מחוסר אמונה עמוק בכוחה ובעוצמתה של היהדות ובעיקר מחוסר אמון בבני-אדם, ביהודים הישראלים החיים כאן. כדי להתגונן, מופעלת כאן טקטיקה פשוטה: אם נשנא את העולם, הוא ישנא אותנו וכך נוכל לחיות בבדידותנו המזהרת והצודקת. בל נטעה, יהדות כזאת סופה שתכלה באש של עצמה, בקנאות ובצרות העין אותה היא יצרה. זוהי יהדות של חושך ואפלה שלצערנו העמוק מצאה את ביטויה בעיצומם של ימי האור בחנוכה. הנר המאיר הפך ללהב אש אכזרית, אין לנו אלא לקונן על כך "תורה תורה חגרי שק".

אך מעבר לקינה ולנהי על בזיון התורה, אנחנו צריכים להמשיך ולקרוא בקול גדול. אנו, בתי המדרש, הארגונים והמוסדות העוסקים בהנחלת יהדות ישראלית, אנו ההוגים בתורה יומם ולילה בכל רחבי הארץ. אנו לומדים ומלמדים שהיהדות שלנו, המחיה את נפשותינו, היא אוהבת אדם, היא מלמדת אותנו ש"חביב אדם שנברא בצלם". היהדות שלנו מאירת פנים לכל אחד והיא אומרת לנו ש"גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה", היהדות שלנו לומדת מן העולם ואינה מנוכרת לו, היא מנחה אותנו ש"חכמה בגויים – תאמין!". פרשת השבוע שקראנו, פרשת ויגש, מספרת לנו על פיוס ואחוה בין יוסף לאחיו למרות משקעים קשים של רוע לב ושנאה. היהדות שלנו רודפת חירות ושלום. זוהי תורתנו ואנו גאים בה ובטוחים בדרכה.

הרב אריאל פיקאר (מנהל חינוכי בהרטמן, לעצמך רב קיבוץ עלילות)

מתוך ציתון מצריה, הביאה לדפוס: אילי זיוון

לסבינה קויפמן
ולכל המשפחה
מזל טוב וברכות
לבר-המצוה של הנכד יותם
בנם של יצחק וענת.

האם יש קשר בין נושאים לשוניים לבציות פוליטיות?

חלק א' – האם התקשורת השמאלנית עוינת את הימין?

לכאורה, זו שאלה רטורית – אבל, בפרפרזה על מטבע הלשון שטבע אברהם הרצפלד ז"ל ("בארץ ישראל מסוכן מאוד להתנבא, במיוחד בקשר לעתיד..."), אפשר לומר שאצלנו מסוכן לשאול שאלות רטוריות, כי אינך בטוח איזו תשובה תקבל. ראו למשל, את מה שקרה לשרה לימור לבנת בעידת מרכז הליכוד, כאשר שאלה: "האם נבחרנו כדי לספק לכם ג'ובים?" ונענתה בתשובה רועמת, אדירת הד וחסרת הוד והדר ביתרי: כן!!!

ובכן, אינני מתכוון להפתיע את הקוראים בתשובה לשאלה הרטורית דלעיל, מובן שהתקשורת (השמאלנית) עוינת את הימין. אבל – יש מקום לנסיבות מקלות, כמו שאומרים הפרקליטים... ובלי כל קשר לנושא הנדון, מדוע שובתים הפרקליטים? מסתבר שהתובעים תובעים שיפור בשכרם ובימי שבות השובתים נגרר מצב התביעה לטביעה, חלילה.

נחזור לעניינו: מה הן הנסיבות המקלות? הנסיבה היחידה היא: השפה העברית!... חכמי הלשון מצאו בשנים האחרונות דרך לקצר דבריהם. במקום לומר לאומי קיצוני – אומרים: לאומני, במקום שמאלי קיצוני – שמאלני. ואיך נכנה את הימני הקיצוני? הרי לא נקרא לו "ימנני"... לכן אנו קוראים פחות על שמאלנים קיצוניים ויותר על ימנים קיצוניים – והרי נסיבה למסיבה!... אך כדי לסיים בדבר טוב את הפרק, אציין שמצאתי בכל זאת שאיפה אחת משותפת לשמאלנים (הקיצוניים) ולשלומי אמונים – והיא שאיפה לקץ הימין...

חלק ב' – מדוע דבקו מדינות ערב בשפה הרוסית לגבי החלטה 242 של מועצת הבטחון?

כזכור (למבוגרים בינינו), לאחר מלחמת ששת הימים החליטה מועצת הבטחון של האו"ם בהחלטה מספר 242 שעל ישראל לסגת משטחים שכבשה במלחמה. זהו תרגום מדויק של הנוסח האנגלי (המחייב, ע"פ תקנון האו"ם) של הקטע הרלבנטי בהחלטה. נוסח זה נתקבל לאחר מאמצים רבים של משלחתנו, שהצליחה למנוע את נוסח הטיוטה שדרשה נסיגה מן השטחים, בהא הידיעה. נציגי מדינות ערב התאכזבו כמובן מן הויתור על היידוע, וחיפשו דרך להחזירו בדלת האחורית. לעזרתם עמדה השפה... הרוסית! כל כך למה? כי ברוסית לא קיימת צורת היידוע. כלומר, הנוסח הרוסי, האומר נסיגה משטחים – מתפרש גם כנסיגה מהשטחים. בוודאי שמתם לב, שכאשר עולה חדש דובר רוסית מתבטא בעברית – הוא משמיע משפט חסר יידוע. למשל – יצאתי מבית שלי והלכתי אל בית שלך. נסיונותיהם של נציגי מדינות ערב לא צלחו להעביר פרוש רשמי שנוסח החלטה 242 ברוסית הוא המחייב – כי, כאמור תקנון האו"ם קובע שהנוסח באנגלית הוא הקובע.

חלק ג' – כיצד נעזרים בפתרון לשוני לפתרון בעיה פוליטית?

נעבור עתה ממלחמת ששת הימים למלחמת יום כיפור, או יותר נכון לספיחי המלחמה ההיא. בתום המלחמה, עמל שר החוץ של ארה"ב (הם מתעקשים לקרוא לו מזכיר המדינה, לנו הוא מזכיר לעתים בעיות...) מר הנרי קיסינג'ר על הסכמי הפרדת הכוחות (אלה הביטויים המכובסים על נסיגות ישראליות משטחים שכבשנו...). לאחר שעם המצרים העניין הסתיים בשיחות בק"מ ה-101 מקהיר, לשם הגיעו חיילינו – החל המו"מ עם הסורים. היה זה מו"מ קשה וארוך במיוחד, והנרי היקר טס מדמשק לירושלים ומירושלים לדמשק מספר פעמים בשבוע, למשך שבועות רבים. כאשר הושגו הסכמים לגבי קווי הפרדה, החלו הדיונים על מהותו של כח האו"ם שיוצב בין הצבאות. הסורים דרשו שיהיה זה כח צבאי, חטיבה לפחות, שיפריד בין הצדדים. הם הסתמכו על כך, שבסיני הוסכם בינינו ובין המצרים על כח רב לאומי שיוצב שם. (גם זה ביטוי "מכובס", כי הכח הרב לאומי כולל רק נציגים מארה"ב...). מדינת ישראל לא הסכימה בשום אופן להצבת כח של האו"ם, והתעקשה שיהיו רק משקיפים של האו"ם. קיסינג'ר, ביצירתיות המיוחדת שלו, הצליח לרבע את המעגל באופן הבא: הוא שכנע את הישראלים להסכים להגדלת מספר המשקיפים מחמישים (שלזה הסכימה ישראל מלכתחילה) למאה. עם הסכמה זו הלך אל הסורים והסביר להם, שקבוצה של חמישים משקיפים, הזקוקה לעוזרים, נהגים, טבחים, אפסנאים וכו' – מהווה בעצם גדוד של מעל 100

איש. ושני גדודים הם בעצם יכולים להיקרא חטיבה – וכך יהיה כח בינלאומי בגודל של חטיבה – כמו שהסורים רוצים...

אם חשבתם שבוזה הסתיים המו"מ – טעות ביזכם! הנרי המסכן טס עוד מספר פעמים על קו ירושלים דמשק... מדוע? כי ישראל המשיכה להתעקש שהכח ייקרא משקיפים ואילו הסורים התעקשו ששמו יהיה "כח האו"ם". תורשה לי כאן, באמצע המתח, הפסקה קצרה לסיפור סיני ידוע: האיכר הסיני פינג המציא משחק יפה ומרשים לשני אנשים – והלך אצל מושל המחוז לבקשו שהמשחק ייקרא על שמו. אך דא עקא, בכפר אחר ישב סיני אחר ששמו פונג וגם הוא המציא את אותו המשחק היפה והמרשים לשני אנשים, וכמובן דרש מן המושל שהמשחק ייקרא פונג. חשב המושל וחשב, אף גירד בפדחתו הקירחת, ואחרי שבעה ימים ושבעה לילות הגיע למסקנה לקרוא למשחק בשם המתבקש... לא מה שחשבתם – שם המשחק הוא "דמקה"...

אצל קיסינג'ר, שכנראה לא הכיר את הסיפור הסיני, פעל הגיון אחר: השם הרשמי המוסכם על שני הצדדים, של אלה המסתובבים בין הקווים, הוא: "כח משקיפי האו"ם"...

כך נפתרה בעיה פוליטית בעזרת תרגיל לשוני – ובא לציון גואל.

חנן אולן

תביאו שני תביאו... תביאו ארבעה ילדים?

הפעם אני לא טורח, אני מביא כתבה מעניינת שמצאתי באינטרנט. מדובר על מחקר שבוצע בקרב קיבוצים בהפרטה, והשפעתה על חיי הקהילה. נראה לי מעניין ורלוונטי ביותר לקבוצת סעד... אבל הפן הכי מעניין הוא הממצאים שגילו בנושא ילדים, או ליתר דיוק - ילודה.

מאחר ונושא ההפרטה בקיבוצים יחסית בחיתוליו, ההערכה היתה על פי נתונים ושאלונים שחולקו לחברי הקיבוצים החוזים כמעט במדויק את ההשלכות העתידיות. סעד כמובן לא נכללה במחקר הזה, מאחר והפרטה התחילה רק בשנת 2010. לא להיעלב. מסתבר שהתמורות שחלו בקיבוצים לא פסחו על אף תחום, מהצרכים הבסיסיים ועד לנהנתנות... למשל: עם השנים הרגלי התזונה הבריאותיים, שהיו אבן יסוד לחברי קיבוץ, הלכו ודעכו, ובמקומם החל לחלחל הג'אנק פוד פנימה אל הצלחת הירוקה... אוכל קפוא היישר למיקרוגל (בחוץ זה נקרא "ילדי המיקרוגל") או מאכלים רוויים שומן וקלים להכנה. הסיבה על פי המחקר הייתה חדרי האוכל שנסגרו והשעות הנוספות בעבודה, שגזלו מהם את שעות האיכות עם ילדיהם... הממצאים היו ארוכים ומפתיעים ולא אלאה אתכם בכולם. אך המעניין מכולם, וטיפה מדאיג לדעתי, היה הממצא הבא: גילו שבקרב הקיבוצים הדתיים, בהם ממוצע הנפשות לבית עמד על חמישה וקצת, לאחר שלושה עשורים (דור) ירד הממוצע לארבעה בקושי. קרי, ילד אחד פחות לכל משפחה!

החיזוי הזה התבסס על פרמטרים מאוד ברורים כגון: שכר, רמת חיים ממוצעת, ובעיקר על סך ההוצאות על ילדים בשלבי החינוך המוקדמים. נמצא שהפרמטר שהשפיע על התוצאה העגומה היה ההוצאות הרבות שנדרשו לשלם בגין החינוך מהגיל הרך ועד חטיבת הביניים. מצד אחד הקיבוץ לא וויתר על רמת החינוך שהיה נושא הדגל של הקיבוץ, ומאידך התשלומים בגין כך היו כבדים עבור חברי הקיבוץ עד כדי כך שהתוצאה הייתה לוותר על הילד האחרון שהיה עתיד להיוולד. דרך אגב, בקיבוץ החילוני ההשפעה הייתה מינורית עד שולית מאחר וממילא ממוצע הנפשות היה קטן, כזה שאיפשר גם להתפנק ולגדל כלב.

מדאיג? כן. בחישוב של סך המשפחות הצעירות שיש בקיבוץ (סעד, למשל) כפול ילד עתידי אחד פחות, התוצאה היא - עשרות! ועדיף לא לרשום מספר כי כל ילד הוא עולם ומלואו.

קובי אברהם.